

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Március 15.

A magyar sajtószabadság diadalának emlékűnepe egyuttal a magyar nép szabadságának születése napja. A jogegyenlőség győzelme, a rendi kiváltságok összeomlása, az anyagi és szellemi bilincsek lehullása nemzeti ünneppé varázsolják ezt a napot. Ezen a napon gyújtott Petőfi „Talpra magyarja“, a sajtószabadság első szülötte, mintha égi szikra lett volna benne.

A nemzet esküvel fogadta, hogy szabad leszen és talpra állt a szabadság háromszínű lobogója alatt, melynek piros színe a lángoló hazaszeretet, fehér színe az igazság, zöld színe a reménység szimbóluma. Ezekkel mentek a csatába, arattak dicsőséget és szenvedtek mártírhálált.

A magyar nemzet mindig büszkén ünnepelheti e napot és szentelheti meg emlékét. Emlékezni is fog mindig e napra, melynek szelleme tüzelte a nagy tusában elszánt honvédsapátjait, dörgő ágyuit, nemzeti nagyjait, hőseit, költőit, szent vértanuit. Ama nagy idők harcaiból, szellemi és fegyveres mozgalmából támadt fel hazánk nemzeti élete, örökös forrása az önzetlen, igaz hazaszeretnek.

* *

A dicsőséges mult iránti lelkesedés, a hősök, e félistenek iránti rajongás és imádat városunk hazafias polgárai részéről ez évben is nemes fenséggel nyilvánkozott meg.

Március hó 14-én este az emberek tömege lepte el a Szentháromság teret és hallgatta Vadas Ferkó tárogatón előadott gyönyörű kurucnótáit. A toronyzene végeztével a lelkesült ifjuság követve a közönség nagyrésztől végig járta a város főutcait, miközben a Kossuth-nótát énekelte és lelkesen tüntetett a szabadságünnepe alkalmából.

Ünnepélyes mise.

Zombor város polgárai, a hivatalok, egyesületek és körök délelőtt 9 órakor a róm.

kath. plébániatemplomban ünnepélyes misét hallgattak, amelyet Fejér Gyula apátplébános fényes segédlettel tartott meg. Az ünnepélyes szentmise alatt a róm. kath. legényegyesület műkedvelő vegyeskara Attenhofer: F dur miséjét énekelte. Offertorium alatt Rell Emma művészi szép énekében gyönyörködött az áhitatos közönség.

Felvonulás.

Az ünnepélyes hálaadó mise végeztével a polgárság zárt sorokban vonult fel a Szentháromság tér, Gromon és Kossuth utcákon a Szabadságtérre, ahol már százakra menő tömeg gyűlt össze.

A menet elején a zombori felső kereskedelmi iskola tanulóifjusága, az ipartestület, majd a függetlenségi és 48-as párt Mérő Ignác vezetésével zászlók alatt; oldalánál diszmagyarban dr. Jovánovits József, Vértesi Károly, dr. Novák Elemér és dr. Pataj Sándor mentek.

Schweidel szobrának megkoszorúzása.

Petényi József lendületes, mélyen átértett, lelkes hangú, formás beszéd kíséretében tette le a függetlenségi és 48-as párt babérkoszoruját Zombor szülöttének, a szabadság aradi vértanújának: Schweidel József emlékszobrának talapzatára.

Ugyancsak megkoszorúztak a vértanú szobrát a zombori felső kereskedelmi iskola tanulóifjusága nevében Okolicsányi László felső oszt. tanuló, valamint a női kereskedelmi szaktanfolyam növendékei nevében Heisinger Aranka. A Hymnusz eléneklése után a közönség a szobortérről szétoszlott.

A polgárság ünnepe.

A tulajdonképeni ünnepély délután négy órakor folyt le a városháza dísztermében, amelyet a közönség zsufolásig megtöltött. Már jóval 4 óra előtt gyülekezni kezdett a közönség, amelynek soraiban ott láttuk városunk szép hölgyeit, valamint társadalmunk vezető egyéniségeit.

Teljes számban jelentek meg a régi idők tanúi, a 48-as harcosok, a középiskolák ifjusága és számos testület. Impozáns látványt nyújtott a pompás nemzeti díszbe burkolt városháza.

Az erkélyzenére felzúgó éljenzés elcsillapultával Vértesi Károly, a március 15-iki ünnepélyt rendező állandó bizottság elnöke az ünnepélyt a következő tartalmas, szép beszéddel nyitotta meg.

Vértesi Károly elnöki megnyitó beszéde.

Igen tisztelt ünneplő közönség!
Hazafiak és honleányok!

A szabadság ünnepén, az ünneplésre összejöttetek, az ünnepély rendező bizottság nevében szívélyesen üdvözlöm és azt kívá-

nom, hogy a jó hazafiak és a lelkes honleányok éljenek!

Éljenek, mert a magyar hazában mindig szükség van szívvel, lélekkel érző igaz magyar hazafiakra, akik többek, jobbak az átlag embernél, buzgólkodnak a haza javán s iparkodnak tenni.

Cselekvésre mindig szükség van nálunk, mikor a magyar nemzetnek osztályrésze lett a folyton-folyvást való küzdelem. Az olyan dologért is kell nálunk küzdeni, amilyenért s amilyenben, máshol, senkinek sem lehetne szava. Most is küzdelem van, szócsatározás többféle nyelvel, mely tengeridő dacára sem tudott meghonosodni, ok nélkül forog, felforgatni igyekszik, sőt a magyar hazát a magyar mivoltából is kiforgatni szeretné, ha tehetné, vagy lehetne.

A nemzet őrszelleme, a nagy idők varázslatos hatalma, ma is összetartásra int. A nagy idők szelleme is eljött hozzánk ismételve, hogy megszólaljon, minket is megszólaltasson, így a nagy idők emléke hatvan esztendő dacára sem enyész, vesz, sőt mindinkább legendává lesz, máris az.

Mit mondtam? Hatvan esztendő! Uram! Isten! ez nagy idő! Az idő távlatán is az, nagy idő! Miért mégis, hogy az nekünk olybá nem tűnik? Azért igen tisztelt ünneplő közönség, mert évenként megújítjuk a nagy idők emlékezetét a lelkünkben. És mert itt vagyunk még, akik akkor is a létben voltunk már, s itt vannak még — habár nagyon gyérül számuk — a dicső, régi, öreg, 48-as honvédek. Az akkori magyar hadak ura is él még, magas életkort jubilál; a nagy idők nagy tanuja fölött a történelem ítéljen, bűnös volt-e vagy derék? Reánk ez nem tartozik, inkább az, hogy a magyarok istenét esdve kérjük, legyen mindig mivelünk s áldja meg, ne hagyja el soha a magyar népet, legalább addig ne, míg lelkesülni tud a dicső multján, nagyjainak szobrát állit, az őseinek sírjához zarándokolni jár és a cselekvésre, ha a haza java megkívánja, készen áll.

Ebben az értelemben s ebben az értelemben, ezt az évi rendes- és a hatvanadik évi szabadságünnepeket az itteni tárgysorozatát azzal a már hangoztatott jó kívánsággal nyitom meg, hogy a haza, annak minden igaz-fia és jó leánya éljen!

A hatalmas tapsvihar elcsillapultával dr. Hermann Antal szavalta el ez alkalomra irt gyönyörű költeményét. Szaválás közben a zombori polgári kaszinó-egyesületi dalárda a Talpra magyart és a Szózatot, az iparos dalárda a Hymnuszt énekelte. Hrabovszky István zenekarkiséréttel kurucnótákat énekel. Gyönyörű énekeért tomboló tapsot kapott.

A hatvanadik március.

Irta: Dr. Hermann Antal.

Hogy a régiekről méltón emlékezzünk, Istennek nevével új munkába kezdjünk. Magyarok Istene add áldásod rája, Szálljon szent szivedhez e nemzet imája.

(Kar a Hymnuszt énekl.)

Ha a köszívűek könnyezni akarnak, Ezt a nagy ünnepét nézzék a magyarnak,

Hol az egész világ örömkönnét sirja.
Hiszen ez a nap volt a zsarnokság sirja,
Szabadság bölcsője, nemzet ébredése —
Be van ez a nagy nap minden szívbe vésvé,

A természet ölen nem támadt még élet,
De hamarabb érzi a tavaszt a lélek,
S mikor még mi nálunk hó fődte a tájat,
Szabadság szelleme fölédredt, föltámadt
És a nagy munkából meg volt már a kezdet,
Mikor még a fűszál sarjadni sem kezdett.

Mikor az a nagy nap előntötte fényét,
Kiközörültük a rozsdás kardok élet,
Erünkben megepezdült az a jó magyar vér,
Hogy a szabadságért ontsuk s a hazáér!
A kard markolatját megfogta vas kezünk
S megesküdtünk büszkén, hogy rabok nem
[leszünk!]

Leáldozott régen a nagy idők napja,
Lelkünk már nem fényét, csak melegét kapja
Egyre sötétedik, mindig jobban, jobban,
De ezen a napon a szívünk megdobban.
Március idusár — ha gyermek, ha férfi, —
Azt a talpra magyar még most is megérti!

(Kar a „Talpra magyart“ énekl.)

Itt a hatvanadik március idusa,
S két nemzedéken át folyik már a tusa,
Hogy amit negyvennyolc kitűzött számunkra,
Kard nélkül vivja ki a szorgalmas munka.
Most, mikor testvérharc rontja büszke várunk,
Az új nemzedéktől atavizmust várunk!
Két nemzedék sirját az önzésben lelte,
Harmadikba szálljon nagyatyáink lelke
Egy új kor reménye töltse el e keblünk
Március idusán jertek, ünnepejünk!

Nagy apáink lelke térjen vissza hozzánk,
Ugy gondoljunk rájuk, mintha imádkoznánk.
A magyar hazának szentjei e holtak,
Hiszen a szabadság mártírjai voltak!
Nem pirulnak értük a jó kuruc ösök
Félistenek voltak és egészen hősök!
Szabadság kellett a Rákóczi vérenek
És esengett az új kard s régi kuruc ének.

(Hang kuruc dalt énekel.)

Azóta sok csillag lehullott az égről
Hazám! Te azóta nem ébredtél még föl,
De, míg benn a honban nyögnek a vazallok,
Messze nyugat felől magyar hangot hallok...
Nézzetek meg éjjel fent a hadak útját
Csaba vitézei már látják, már tudják,
Hogy befelé nyílnak kapui e honnak
S ködparipáikon most haza rohannak!...

De nem, ez csak álom. Szomorubb a való:
Most látja a magyar, hogy ő ide való,
Hogy vándor tarisznyát mind hiába varrnak,
Mert élni és halni itt kell a magyarnak!
Most, mikor elnyűtte javát életének,
Tul az oceanon felesendült az ének.
Egy nemzet fájdalom tükröződik rajta:
A szótát zengi minden magyar ajka!

(Kar a szótát énekl.)

És ehhez a dalhoz a nyomor a kotta
Minden hangját éhség s honvágy fakasztotta.
Sóvárogva nézik az ott maradottak,
Ha egynéhány százan hajóra jutottak,
Mely elhozza, vissza az édes hazába,
Honnan dus reménnyel futott el a kába.

Sok csalódás könnye gyűlt a magyar arca,
Keserves étellel volt veszélyes harca;
Könnyelmű léptekért vezekelni kellett,
De most jönnek haza, hála ima mellett
És a hatvanadik március idusán
Újra gyarapodik a nemzet e hazán!

Bár egy kissé megtört, magát meg nem adja,
Mig csak reá tekint a nemzetek atyja.
Bár kissé roskadunk, bár gyöngö a vállunk,
Uj emberöltőnek a küszöbén állunk
Helyén van a szívünk, helyén van az eszünk
S megesküszünk újra, hogy rabok nem leszünk!

A zajos taps és éljenvihar elcsillapo-
dása után dr. Novák Elemér mint az ünneplő
polgárság ünnepi szónoka, szónoklatával az
elragadtatás érzelmét váltotta ki a hallgatósá-
g lelkéből s leikeseése zugó éljenzésben
tört ki az ajkakon.

Dr. Novák Elemér ünnepi beszéde.

Tisztelt ünneplő közönség!

1848. március 15-ének Magyarország
politikai és társadalmi ujjaszületésének, a
szabadság, egyenlőség és testvériség szent-
háromságának 60-iki évfordulóját igaz lélek-
kel, őszinte kegyelettel és határtalan lelkese-
déssel ünnepli meg ma mindenki, aki magyar
földön él és magyarul érez. És ez természet-
es, hiszen ez a nap több mint ünnep, több
mint kegyeletes megemlékezés, ez maga az
örökkön élő hit, a magyar szabadság és füg-
getlenség megszentelt evangéliuma. E napon
élülnek a napi politika zavaros hullámai, le-
omolnak az egyes politikai pártok válaszfalai
és mindnyájunkat áthatja az a felemelő érzés,
hogy magyarok és testvérek vagyunk és hogy
mindnyájan egyformán szeretjük ezt a sokat
szenvedett hazát, ahol élünk és meghalunk
és a melyen kívül a költő szavai szerint:
nincs a számunkra hely.

Igaz, hogy ez a dicső nap, mint nem-
zeti ünnep még ma, 60 év eltelté után sincsen
törvénybe iktatva, de azzá tette a magyar
nemzet köztudata és a magyarok hatalmas,
istene belevéste azt olyan mélyen a nemzet
lelkébe, hogy azt kitörölni sem az idők vég-
telensége, sem a hatalom minden eszköze
nem lesz képes többé soha, mert nem azok
a történelmi események élnek, a melyeket az
utókor számára emlékezetül köbe vagy már-
ványba véstek, mivel a kö és márvány por-
landó, a betűk elmosódnak, hanem azok, a
melyek beiródtak kitörölhetetlenül a szívekbe
s nemzedékről nemzedékre élnek a népszívben.

Tisztelt ünneplő közönség! Ma 60 esz-
tendeje annak, hogy a bilincsekbe vert ha-
lottnak hitt magyar nemzet lelke kibontva
szárnyait, repülni kezdett az ígért földje,
az egységes, szabad, független nemzeti ál-
lam ideálja felé. Azok a fagyos tavaszi szel-
lők, amelyek ma körülengedezték a magyar-
ság ünneplő millióit, azok a verőfényes, de
csalóka tavaszi napsugarak, amelyek ma
besugározták Zombor város tereit és utcáit,
ezelőtt 60 évvel ragyogó reményeket, fiatal,
tüzes lelkesedést és a legmagasztosabb esz-
mék diadalának a mámorát ölelték körül és
sugározták be. A legmélyebb áhitat hatja át
és tölti el a mi szíveinket ma, amikor a
magyar alkotmányos szabadság egyik legdi-
csőbb napját 1848. március idusát ünnepe-
lve meggyújtjuk a visszaemlékezés fáklyáját és
belépünk a nemzet ujjaszületésének törté-
nelmi templomába. — Lelki szemünk előtt
megelevenedik a nagy napnak minden fénye,
ragyogása, dicsősége s mintegy álomban
gondolnánk vissza azokra a magasztos pillan-
atokra, amikor a magyar nemzet kezébe
véve önsorsát, összezúzta a jobbágybilincse-
ket, emberekké tette a nép millióit, megte-
remtette a sajtószabadságot, megalkotta az
állami függetlenség alapjait és létrehozta az
egyenlőséget és testvériséget.

Mi történt tulajdonképpen e napon?

Két kiváló eseménye volt ennek a
napnak. Az egyik Pozsonyban, a másik Pesten
játódott le. Mindkettő egyaránt fontos és
a nemzet ezereves történetének egyaránt
ragyogó és kiemelkedő fejezetét képezi.

Pozsonyban a rendek és karok utolsó
országgyűlésén e napon készült el az a tükös
országgyűlési felirat, amelyet mint az 1847.
évből egybehívott országgyűlés munkásságá-
nak az eredményét az országgyűlés küldött-
sége még aznap vitt fel Bécsbe a királyhoz,
hogy az abban foglalt nevezetes országgyű-
lési határozatok — amelyek alapját vetették

meg az egységes független modern magyar
államnak és amelyek szabaddá tették az
embert, a földet, a lelkiismeretet és a gon-
dolatot — mielőbb szentesítve törvényekké
váljanak. A köztudat azonban e napnak nem
ezt a rendek és karok utolsó országgyűlésén
Pozsonyban lejátszódott történetet ünnepli,
hanem azt, amely e napon Pesten játszódott
le és amely a híres mindnyájunk által jól
ismert 12 pontban talált külső kifejezésre.

Miért ünnepli a köztudat 1848. március
15-ének ezt a Pesten lejátszódott történetét
a magyar nemzet ujjaszületési napja gyanánt?

Azért tisztelt ünneplő közönség, mert
ez volt a külső kifejezője és megnyilvánulási
formája annak a nagyszerű összeforrásnak,
amely a kiváltságos osztályok és a nép kö-
zött e napon csudálatosképen végbement,
amikor is összeolvadt a kiváltságos osztályok
az akkori törvényes nemzet akarata a ma-
gyar nép akaratával s kialakult az osztatlan
igazi nemzeti közvélemény. — A pesti ifju-
ság és polgárság az e napon Pesten megtar-
tott népgyűlésen hozott s 12 pontban foglalt
határozatukkal az egész magyar nép nevében
mintegy szentesítették azokat a nevezetes
országgyűlési határozatokat, amelyeket az
ország akkori törvényes képviselőinek a kül-
döttsége aznap reggel vitt fel Bécsbe a ki-
rályhoz. S a nép ezt a szentesítést nemsó-
kára vérevel pecsételte meg akkor, amikor a
bécsi politika háromszázéves hagyományához
híven meg akarta semmisíteni az ujjaszüle-
tett Magyarország alkotmányát, függetlenségét
és szabadságát. Ekkor megkezdődött az a
dicsőséges önvédelmi harc, mellyel a teljesen
magára hagyatott magyar nemzet az egész
művelt világ bámulatát kivívta. Nincs nyelv,
nincs szó, amely el tudná mondani ezt a
titáni küzdelmet. Az egész magyar nemzet
mint egy ember állott talpra Kossuth apánk
lángszavára és megszületett az a dicső, hal-
hatatlan honvédsereg, amely csak azt az egy
szót ismerte, hogy „előre”. Nem is volt csak-
hamar ellenség Magyarország földjén, azon-
ban visszavonás, kishitűség, árulás és a
muzsika tulerő kicsavarták a nemzet kezéből
a győzedelmes trikolor s Világos után jött
a nemzet éjszakája. Nem sajnálták a börtönt,
golyót, akasztófát s Haynau, Bach, Schmer-
ling, Forgács Antal és Pálffy Mór mindent
elkövettek, hogy a magyar nemzetnek elko-
bozzák a nyelvét, megsemmisítsék alkotmá-
nyát, szabadságát és függetlenségét. Azonban
cél nem értek, mert a magyar nemzet tör-
vénykönyvével a kezében a passiv resistentia
eszközükhöz fordulva szívésen ellentállott mind-
addig, amíg a külső világtörténelmi esemé-
nyek nyomása alatt létre nem jött a kibé-
külés, amikor is a jogfolytonosság helyre-
állítását mellett újra megkezdődött az alkot-
mányos élet.

Tisztelt ünneplő közönség! Az 1848-iki
törvények, amelyeknek a gyökérszállai visszanyu-
lnak az arany bulláig, amelyek megterem-
tették a modern független magyar állam alap-
jait s amelyekről igen találoan úgy nyilat-
kozott Beöthy Ákos, hogy ha azok végrehaj-
tottak volna, úgy Magyarország ma paradicsom
volna, ezek az alapvető törvények és a híres
12 pontban foglalt kívánások még ma 60
év eltelté után sincsenek a maguk teljessé-
gében végrehajtva és megvalósítva. Politikai
függetlenségünk csonka, mert hiszen az álla-
miság leglényegesebb tényezőivel a hadsereg,
a pénzügy és a külügyek önállóságával —
amelyek nélkül pedig független és szabad
állam el sem képzelhető — nem rendel-
kezünk. Gazdasági függetlenségünk nincsen,
mert nincs önálló vámterületünk és nincs
önálló jegybankunk. Ezek nélkül pedig egyet-
len egy nemzet sem gyarapodhatik és erősöd-
hetik meg anyagilag.

Még mindig németül kommandirozzák
a nemzet keserves adófilléreiből fentartott
hadseregben a mi véreinket. Még mindig
osztrák-német annak a szelleme, vezénylete
és vezérlete.

1848. március 15-ének a 60-ik évfor-
dulóján önként tolu ajkainkra a kérdés,
miért van ez így s mi az oka annak, hogy
a teljes állami függetlenség és a szabadság,

egyenlő
még m

A

a magy
meg ke
lensége
szabály
nak val
az egys
valósítá
ben, am
den fejl

Pe

és gond
ket, ugy
sok igen
a nemz
kal felsz
sére irá
adórefor
mánya
nyok ro
megélhe
problém
oldása M
pontjáb
munkáss
azonban
akadályo
éber fig
ellensuly
eszme m
ténykedé
pillanatb
a magya
osztrák e
4 század
habár gy
akarjuk
ségünk é
egy bizto
jelen mi
melyek
kiábrándi

Ilye

mikor eg
dalmi ny
ekeseriti
jogi és k
bénulása
hítívé tes
régén lef
sorban ha
kétségbee
válnak, v
magyar á
az a kére
lesz enne
jövője?

Tisz

tek válsá
magasztos
lásért és
azt a var
eloszlatja
ket, új er
fentartja
a mai em
ebből a
vissza egy
jövőjébe
multjában

Maj

magyar n
a hatalom
alatt a né
a lemond
vette voln
kes hazafi
abban, ho
akarattal
rezhető, h
fegyverrel
erővel és
tek volna
függetlens
pallós, gol
ha nem l
Kossuth is
volna vise
dést, amit
tudta voln

egyenlőség és testvériség magasztos eszméi még most sincsenek megvalósítva?

Azért tisztelt ünneplő közönség, mert a magyar nemzetnek a fejlődés útjain mindig meg kellett állnia, mivel alkotmánya, függetlensége és szabadsága teljességeért majdnem szabályszerűen visszatérő időközökben a harcnak valamelyik eszközéhez kellett fordulnia az egységes osztrák birodalmi eszme megvalósítását akaró idegen törekvésekkel szemben, amely azután megakasztott befelé minden fejlődést és haladást.

Pedig ha körütekintünk az országban és gondosan szemügyre vesszük a helyzetünket, úgy lehetetlen nem látnunk, hogy mennyi sok igen jelentékeny és halaszthatatlan kérdés, a nemzetiségi kérdés, a szociális jelszavakkal felszított osztályharcnak a megszüntetésére irányuló szociálpolitikai alkotások, az adóreform, a kivándorlás és ennek a folyamán a munkáskéz hiánya a termelési viszonyok rosszabbodása s ennek következtében a megélhetési viszonyok súlyosabbodása olyan problémák, a melyeknek a mielőbb való megoldása Magyarország jövője és fejlődése szempontjából elodázhatatlan. Ezen rendkívüli munkásságot igénylő kérdések megoldását azonban erősen hátráltatja és mintegy megakadályozza az a körülmény, hogy folyton éber figyelemmel kell kísérnünk s állandóan ellensúlyoznunk az egységes osztrák birodalmi eszme megvalósítására törekvő hatalomnak a ténykedéseit s készen kell lennünk minden pillanatban a harcra, mert jól tudjuk, hogy a magyar állami függetlenség teljessége és az osztrák egységes birodalmi eszme között folyó 4 százados küzdelem még ma sincs befejezve, habár gyakran áltatjuk is magunkat és el akarjuk önmagunkkal hitetni, hogy függetlenségünk és szabadságunk birtokában haladunk egy biztos és boldog jövő felé, azonban a jelen mindig gondoskodik eseményekről, a melyek épen az ellenkezőre figyelmeztetve, kiábrándítanak bennünket ebből a tévhitből.

Ilyen körülmények közepette azután, a mikor egyrészt az egyéni bajok és a társadalmi nyomorúságoknak a sokasága végképen elkeseríti az egyeseket, másrészt pedig közjogi és közgazdasági fejlődésünknek a megbénulása és stagnálása elcsüggeszti és kishitívé teszi még azokat is, a kik a csak nem régen lefolyt nemzeti küzdelemben az első sorban harcoltak; nem csoda, ha a legtöbben kétségbeesve, vagy teljesen közönyöské válnak, vagy pedig kételkednek az ezeréves magyar állam jövődjében és akaratlanul is az a kérdés merül fel mindenki bennük, hogy mi lesz ennek a sokat szenvedett országnak a jövője?

Tisztelt ünneplő közönség! A nemzetek válságos pillanataikban mindig a múlt magasztos eseményeihez fordulnak vigasztalásért és a múltak dicsőségében találják fel azt a varázserőt, amely elűzi a kételyeket, eloszlatja a kishitőséget, megerősíti a lelket, új erőt önt az elernyedtt izmokba és fentartja a hitet. 1848. március 15-ének a mai emléknapján merítsünk vigasztalást ebből a kiapadhatatlan forrásból, nézzünk vissza egy pillanatra a múltba és a nemzet jövőjébe való hitet keressük a nemzet multjában.

Majdnem négyszáz éve annak, hogy a magyar nemzet elveszté a függetlenségét és a hatalom idegen kézbe került. — Ha ez alatt a négyszáz év alatt a magyar nemzet a lemondás és a kishitőség politikáját követte volna, ha nem lettek volna olyan lelkes hazafiak, akik hittek és reménykedtek abban, hogy az elvesztett függetlenség erős akarattal és kitartó küzdelemmel visszazerezhető, ha nem lettek volna hőseink, akik fegyverrel a kezükben szembeszálltak a túlerővel és meghaltak a hazáért, ha nem lettek volna vértanúink, akik az alkotmányért, függetlenségért és szabadságért vérpádon pallos, golyó vagy akasztófa halált szenvedtek, ha nem lett volna Bocskay, Rákóczi és Kossuth; akkor a magyar nemzet nem tudta volna viselni azt a sok csapást és szenvedést, amit a végzet reámért, akkor nem tudta volna megőrizni alkotmányát és szabad-

ságát s talán már még mint néptörzs sem léteznék a magyar.

1848. március idusának az emléknapján tehát irtuk ki sziveinkből a lemondást, a kishitőséget és higgyünk erősen abban, hogy a magyar nemzet előtt egy boldog, szép és nagy jövő áll, amelyért érdemes dolgozni, küzdeni, szenvedni és tűrni. Bizzunk nemzetünk világtörténelmi hivatásában, bámulatos ellentállási képességében és éljen bennünk erős hit gyanánt az, hogy az a nemzet, amely feltámadt a Mohi-pusztán és Mohács véraztatta sirmezeiről, amely kiállta a német dultást és az abszolútizmus rémuralmát, az a nemzet nem fog elveszni, hanem lefogja győzni egyetlen, komolyan számbavehető ellenségét, az egységes osztrák birodalmi eszmét s kifogja vivni hazánk teljes politikai és gazdasági függetlenségét.

Tisztelt ünneplő közönség! Az eszmék és az elvek gyakorlati értékkel csak úgy bírnak, ha erős hittel, akarattal, kitartással és munkássággal meg is valósítatnak. Épen ezért 1848. március 15-ének a 60-ik évfordulóján megacélozott lélekkel tegyünk bár néman szent fogadást, hogy törhetetlen hittel és soha nem lankadó buzgalommal dolgozunk, munkálkodunk és ha kell harcolunk a dicső márciusi eszmék megvalósításáért, hazánk teljes függetlenségéért és szabadságáért.

A mi hitünk erejétől, a mi kitartásunk nagyságától és a mi munkánk eredményességétől függ, hogy távol vagy közel van e az az idő, amikor a magyar király a hármadombból kiemelkedő kettős kereszttel és dicsőséges nemzeti lobogónkkal a kezében bevzeti az ország sokat hányatott hajóját az ígéret földjének a szabad, független és boldog magyar államnak a biztos kikötőjébe.

Hiszem és reményelem, hogy az az idő már nincsen messze, amelyről a költő így énekel:

Hatalmas végzet! Hadd megérnem azt,
Hogy a magyar ne küzdjön hasztalan,
Ne konyuráljon, mint a koldusok,
De követeljen, hogy ha joga van!
Hadd halljam azt, hogy tábornok és közember
Hazámnak edes szép nyelvén beszél,
Kunyhón, kastélyon és kevély kaszárnyán
Nemzeti zászlót ringasson a szél!

Majd felzendült a Kossuth nóta, végig hangzott a folyosókon is, le az utcára. Így oszlott szét a közönség hazafias érzelmeiben megerősödvé.

Társasvacsora.

Az egész napi ünnepséget a szokásos társasvacsora zárta be a polgári kaszinó egyesület dísztermében s amelyen polgárok elenyésző csekély számban, összesen 114-en vettek részt.

A kiszolgálás és az ételek jósága a kaszinó vendéglősenek igyekezetét mutatták.

A pecsenyénél Vértesi Károly nyitotta meg a toastok sorát a következő beszéddel:

Vértesi Károly alkalmi felkötésű beszéde a nap emlékére.

Igen tisztelt ünneplő közönség!
Hazafiak és honleányok!

A szabadság ünnepén, miről másról lehetne beszélni, mint a szabadságról. Magyarok szabadságáról, népek szabadságáról, lelkek megújulásáról, testet-lelket nyűgző békiyókknak a lerázásáról, ezen a föld felén épp úgy, mint a földgömb másik felén, mert amióta az emberek társadalomba verődtek, nemzeteket alkottak, maguk közül egy legfőbb parancsolót választottak, az államformákban mindig találkoztak zsarnok, atkozott, elnyomó és mindig támadt szabadsághős, dicsőített férfit.

Tekintve, hogy a szabadság egy és ugyanaz, csak a mértékéből jutott több-kevesebb az egyes népeknek, rendszerint az érdemük szerint, elmondok alkalomadtán, most, magyar vonatkozással egy világszabadsági történetet, hogy abból tanulságot merítsünk, mert nagyon ránk fér ezen időben is az öszszetartás erénye . . .

Amerikában, Philadelphiában, egy nagy házban, melyben a demokrácia hívei 1776-ik évi július 4-ik napján a függetlenségi nyilatkozatot aláírták, kimondották, tehát abban a

házban, lépcsőházban, egy öreg harang van, mely az idők során megrepedt, de azért kegyelettel őrzik. Azt is elmondom, üveg alatt miért őrzik kegyelettel.

Ez a harang történelmileg azért öröknevezetes, hogy azon időben forduló pontot jelzett a lelkek felszabadulásakor, erős megrendítással szólott s urbi et orbi első adta hírül az amerikai függetlenségi nyilatkozat kihirdetését. A harang zugásával, morajlással futottak végig a szabadság, egyenlőség, testvériség forradalmi jelszavak.

Nem az üstökénél fogva huzom ide az emlékeztést a Liberty Bell szabadság harangjáról, sem nem azért rántom elő, mert a harangot én is láttam, nem, hanem legjobb alkalomadtán, ma, mikor mi is szabadság ünnepet ülünk. Mert az öreg harangnak, az ezeréves multat áthidaló magyar nemzet történelmére is van vonatkozása. Mikor jobban? mint ma, elmondom ezt is rövidesen, ha meghallgatnak szívesen.

Kossuth Lajos, a legfényesebb politikai lángelme kialakásakor, a magyar szabadság és alkotmány legnagyobb bajnokának elhunytakor kilencvenkettőt kongattak ezen a harangon. A szabad Amerika ezzel bizonyította, hogy — nemcsak a saját — megbecsüli a világszabadság hőseit is.

Tudjuk, hogy Kossuth apánkat Amerikában is nagyon megbecsülték, szívesen látták, fogadták, szeretettel hallgatták, mikor a szabad polgárok között járt, nekik szabad eszméket hirdetett és az eltiprott Magyarországnak barátokat szerzett. Mondják róla, hogy Amerikában, angol nyelven, ilyen ékesen, idegen, még nem szólt, beszélt.

Most azonban jól jegyezd meg magadnak edes magyarom, hogy letelt már a muló lelkesedést keltő, hangzatos szép beszédek ideje, következék egész soron a cselekedet, munka és magyar iparpártolással a nemzet vagyonosodása. Ez termi meg a magyar szabadságot, nem is kell majd hozzá „rövid élet ára,” vértanuk halála. A költő mondja ugyanis, hogy

„ . . . a szabadság hajh, nem terem magától,
S nem hosszú beszédek, — rövid élet árán ! ”

Petőfié, Vasvárié, a többi márciusi hőské, Buda vára ostrománál elesett Kálmán bátyámé és a ti edes kedveseiteké volt ilyen dicső honvéd rövid élet.

Röviden szólok én is:

A magyar szabadság ünnepén, a „március 15“ nevet viselő ezüst serleghől, iszom a magyar függetlenségi eszmék teljes győzedelmére, arra, hogy minél előbb szólaljon meg a teljes magyar szabadság harangja!

Majd dr. Kiss Dezső emelkedett szólasra. Ifju lelkének tüzkohójából a márciusi eszméket, a most folyó nemzeti küzdelem gondolataival összeforrasztva a multakra való emlékezés lelkesedésével állította elénk a hősiességek és önfeláldozásnak csodáit, amelyet az igazi honszerelem mivelhet, s mint hero-szokat az agg még élő honvédek az alábbi beszéddel köszöntötte fel:

Dr. Kiss Dezső beszéde.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Március 15.?! . . . Az ébredés ünnepe.

Mintha a tavaszi napfény mindenkinek lelkében eddig soha nem ismert vágyakat s erőket keltett volna ki. A levegőt, mely 25 emberöltön keresztül táplálta a tüdőket, hirtelen gyilkosnak, fullasztónak érezték és amint szikkadt, de ős erőttől duzzadó földre lehullott az első tavaszi eső, egyszerre nehéz illatu párák szálltak fel a földből, amelyekből, mint az Úr „Legyen“ szavára a világosság: egy 25 esztendő fiatal ember hatalmas szózatára megtermett az égi rózsa, a gondolat és eszme fenséges szabadsága, mely világot teremtett és döntött.

Petőfi Sándor, a magyar nemzet újja születésének lánglelkű dalnoka, e napon rö-píté országgá „Nemzeti dal“-át s annak gyújtó hatása lángba borította Magyarországot, mely lángtengerből emelkedett ki „Phönixként, fonségesen szárnyalva, a magyar szabadság!

Hatvan évvel ezelőtt hangzott el a magyarnak legszebb dala, mely lelkesíteni tanított meg egy nemzetet.

Hol van a szív, mely a legtisztább érzellemmel, hol van a lélek, mely a legnemesebb gondolattal ne telnék meg e magasztos dal hallatára, hol a kéz, mely imára ne kulcsolódna, hol az ajk, mely ne rebegné, „Rabok tovább nem leszünk“.

A gyermek örvendett, az ifju lelkesedett, a férfi mélyen érzett, az agg könyezett . . . és most mindnyájunknak a keble feldobogva gondolt vissza arra az időre, midőn az egyszerű énekből megszentelő ima, az érzelmes dalból a legbuzgóbb fohász változott.

Nyitott koporsó előtt történt e változás, melyben nemzetünk egyetlen kincse, féltve őrzött gyermeke feküdt összetörten a *magyar szabadság*.

De hát hol vannak a nagy ravatal körül a lesújtott szülők, hol a zokogó testvérek, hol ti gyászoló rokonok? Könyeitekkel merre jártok most? Oly idegen lenné e drágának vélt halott, hogy egy vigasztaló szót sem érdemel?

De im a másik percben felhangzik a magyarnak legszebb éneke, térdéről fölemelkedik az imádkozó nemzet, szívért átjárják a megpendített lantnak fájó hangjai s ezek ajkáról, mint gyors vihar tör ki a szó: *előre!*

Ti voltatok azok a *48-as honvédek*, ti akik még éltek ősz agastyánok, de akkor nemzetünknek büszke ifjai, kik nem könyes szemekkel, nem siránkozó szóval, vagy gyöttrő fájdalommal, hanem szíveitekben a legnagyobb bátorsággal, lelkeitekben legégetőbb tüzzel, karjaitokban kitartó erővel rohantatok a támadók tábora felé, hogy megmentsetek egy édes kincset, mely a magyarnak bálványja, eszménye, kebléhez nőtt gyermeke, — nem! mindene, *Istene volt!*

Előre! Mintha hallanám a szót s látom a kigyult arccal oroszlánmódra küzdő gyöngye ifjut.

Multnak képei rajzanak körültem. Fényes, dicső, de rettenetes mult képei. Reszketve nézek e képbe. Valami láthatatlan nagy teher nehezedik fojtogató erővel lelkemre s összeszorítja szívemet. Ott vagytok, ahonnan az ünnep kezdődésének harangkondulását várják. Buda falai alatt! Itt folyik annak a bizonyos nagy ünnepnek az igazi előkészítő munkája. A roham. Szuronyos puskával a kezükben, vad elszántsággal a szívükben föltartózatlanul törtetnek előre a magyar nemzet hős katonái. Lezuhanó sziklák, zápor-módra omló gránátok százával terítik le őket; reszket a sziklatalp az ágyuk menydörgésétől, zuhog fejükre a puská golyó, robban a bomba, söt helyenkint megnyílik a föld is és a rejtett aknák méhéből gyilkos szilánkok és gyilkos lángok tüzes lavája borítja el őket: aki elhul, elhul; de a többi azért megy előre. Győzni, vagy meghalni. Nem hallanak semmit: se az ágyuk dörgését, se a haldoklók nyögését, csak rohannak *előre*.

Ti voltatok azok, ti, kik ez egy szóban fejeztétek ki szíveiteknek legszentebb érzelmeit, kik ez egy szóban találtatok biztatást, lelkesedést, erőt; ti, kik e szóban temettétek el ezrek könyeit . . . és ti voltatok, kiknek jelszavára megmozdult a nehéz halott s buzgó imáitok közben föltámadott az eszme, az ideál, *a magyar szabadság!*

És gyógyulni kezdtek a nehéz sebek, szünni a sajnó fájdalmak és most . . . most 60 év után itt él ismét mindnyájunk szívében megáldva, megszentelve.

És ti is éltek még egynehányan dicső bajnokok?! Legyetek üdvözölve Március Idusán, ti szent szabadságunk nemes megmentői.

Tekintsetek földi gyermekeitekre, kik testeitekből való testek, lelkeitekből való lelkek mindannyian, kiknek kebelében drága emlékképen él vezényszavatok s akik eljövének, hogy leborulva háláért esedezzenek a Mindenhatóhoz, mely szálljon ti reátok és maradjon veletek mindörökké!

Eljöttünk, hogy megbecsülésünknek kifejezést adjunk, mert Bennetek a magyar sza-

badság születésének még élő tanuit s annak katonáit tisztelhetjük.

A ti életekből kevés idő van még hátra, nemsokára ti is megtértek őseitekhez, elől ment társaitok mellé.

Megnyugvással hunyhatjátok le szemeiteket.

A szabadság hősök hamvaiban csodatevő erő van. Beszélnek e hamvak és amit mondanak, az fölgyújtja a szívben a szunnyadó lelkesedést. Ha összegyűjtenők e szent porokat, az lenne a nemzet szabadságotára, amely előtt milliók szíve olvadna össze a honszerelmen. Hűséget, kitartást, rendíthetetlen jellemzilárságot, önfeláldozást tanulhatnának ott a késő nemzedékek.

Bedőlhetnek a sirhantok, süpedő temetőkön új porrétegek támadhatnak, ölnyi magasak, de azokat az eszméket, amelyekért ti mindent feláldoztatok, nem öli meg semmi!

Ezek az eszmék ott fognak zsongani a férfivá fejlett gyermekfiuban és arra fogják birni, hogy azt a történetet, amely szemitek előtt folyt le s amelyet jó részben ti csináltatok, megmásítani ne engedjék, megmásítását ne tűrjék.

A szabadság védelmében vérfoltokkal tarkázott harci lobogót, mert van hitünk, úgy lesz erőnk is megőrizni, mint drága örökséget.

És most, e magasztos pillanatban, pohárral a kezünkben szent esküvést tegyünk a „Magyarok Isteneré“ úgy mint ők 60 év előtt, hogy Bennünk, ha jönnek a vészes napok, újra föltámadnak a 48-as honvédek: ott leszünk a harcúterem mi is, mikor hallatszika a vezényszó: *előre!!!*

Áldást, ezer áldást a nemzet még élő ősz fiaira . . .

Isten! . . . Magyarok Istene!

Szünni nem akaró éljenzés és taps volt jntalma a szin pompás beszédért.

Dr. Gál Rezső a hölgyeket köszöntötte fel átgondolt ügyes beszéddel.

A közönség tüntető melegséggel hivta Buday Gergőt szólásra, aki végre engedett is a közóhajnak és a lelkesültség benső hevével, rezgő hangjának közvetítésével lopta be magát a hallgató közönség lelkébe.

Buday Gergely beszéde.

Kedves polgártársaim!

Igazán bevallva, nagyon nehezemre esik a szólás. Nehezemre azért, mert a hangulat nem olyan, hogy beszédem mindenkit kielégíthetne.

Visszagondolok két esztendőre, amikor ugyanezt a március 15-ét fegyveres erővel a hátunk mögött ünnepeltük meg szabadság-hősünk Schweidel József szobra előtt.

Mikor azután a szabadság napja magasabbra szállt, egy esztendő mulva, ugyan-ebben a teremben szabad szárnyakon leke-sedéssel és örömmámorral abban a tudatban ünnepeltünk, hogy kivívtuk teljesen szabadságunkat.

Változtak a viszonyok. Gondolataim az ótestamentumba ragadnak. Egy nép, amelynek sorsa hasonló, Fáraó alatt küzdött és csak 9 csapás kiállása után szabadult ki s jutott az ígért földre.

Mi is ugyanily állapotban vagyunk.

Négyszáz esztendő óta egy nehéz lidérc nyom bennünket, amelytől szabadulni igyekszünk. Ki akarunk vándorolni az ígért földjére.

Amikor a négy vezér visszatért és társaival átvette a kormányzást, örömrivalgás zúgott végig az országon, örömtüzek gyulladtak ki, hogy a magyar szabadság immár elérkezett.

A nép öröme, lelkesedése talán tullepte a mértéket, mert hiszen nem tudta, hogy a népezér mit hozott magával.

Gondolataim ismét az ótestamentumba ragadnak és látom, amint az ígért földet kereső nép fellázadt vezére ellen. Gáncsot szór reá. Zúgolódik. Térjünk vissza, ahonnan elindultunk, mert ott van kenyér és hus. A vezér tántoríthatatlanul haladt előre, míg céljához ért.

Ilyen állapot van nálunk is. A métely, a széthuzás ütötte fel fejét. Megtámadták a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget és hatvan év után ismét megszólalt a golyó, lázongás helyévé tette a fővárost, a lelketlenül felizgatott tömeg, mert bizalmatlanságot akarnak szétszórni a vezérek iránt.

Mózeset felhőoszlop vezette utján, amely nappal sötét, éjjel pedig világos volt. Minket is vezet egy oszlop; Kossuth Lajos szelleme!

Kell, hogy a vezérek vezetésében megnyugodjunk, mert ha a megnyugvás hiányzik, a fejtelenség út tanyát és akkor nem tudom, nem fog-e felettünk a kétfejű sas győzedelmeskedni.

Összetartással vivhatjuk csak ki azt, ami után négyszáz év óta törekszünk.

Annak a szellemnek, Kossuth Lajos, a nemzet atyja szellemének fel kell támadni.

Ezt akarják elodázni, ezt akarják befedni, ezt akarják eltemetni. A régi szabadelvű szellem vissza akar térni. Nagyobb ellenséget nem ismerek, mint a régi szabadelvűséget. Ez megosztja a nemzetet. Széthuzást teremt magyar és magyar között. A szents szabadságot, nemzetünk függetlenségét, szeretett hazánk önállóságát az egyenes uton haladva kell megvédeni.

Mózes látta! József bevezette a sokat szenvedett népet az ígért földre. Kossuth Lajos szelleme fog bevezetni minket a szent szabadság ígért földre. Mást, mint Kossuth Lajos szellemét nem tudunk és nem szabad elfogadnunk. Kossuth Lajos szellemének teljes győzelmére, hazánk függetlenségének teljes kivívására üritem a szabadság serlegét.

Dr. Donoszlovits Vilmos a zombori polgárookra emelte a poharát.

Asztalbontás után fiatalság hiányában az öregek perdültek táncra és a legkedélyesebb hangulatban a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

Az állami főgimnáziumban.

A főgimnázium ifjusága reggel 9 órakor a tanárok vezetésével vonult a martirhalált szenvedett Schweidel József szobra elé, ahol *Andrejcsó* Elek VIII. o. t. elszavalta Endrődi Sándor alkalmi költeményét, *Horváth* István VII. oszt. tanuló diszmagyarban elmondotta Holländer József VII. o. t. pályadíj-nyertes ünnepi beszédét és végül Mayer Jenő VIII. o. t. ugyancsak diszmagyarban néhány szó kíséretében babérkoszorút tett a szobor talapzatára.

A felső kereskedelmi iskolában.

A felső kereskedelmi iskola tanuló ifjusága reggel 8 órakor a következő műsorral ünnepelte a nagy napot. Talpra magyar; énekelte az ifjusági énekkar. Petőfi; költemény Inezedy Lászlótól, szavalta Papp János, középső oszt. tanuló. Emlékezés. Pályanyertes mű. Irta és fölolvasta Szermerács László, felső oszt. tanuló. Március 15. Költemény Sas Edétől; szavalta Okolicsányi László, felső oszt. tanuló. Tavasz elmúlt; énekelte az ifjusági énekkar. — Induló. Előadta az ifjusági zenekar.

H i r e k .

Tömeges birói előléptetés.

A birói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI. törvénycikk alapján történő tömeges birói előléptetéseket a hivatalos lap mult pénteki száma adja hírül. A király e hónap 10-én kelt elhatározása alapján ötszázhetvenkét biró és ügyész a VII. fizetési osztályba lép elő, hatszázkilencvenkét albirót és alügyészt törvényszéki bírónak, járásbíróvá, illetve ügyésszé neveztek ki. Itt közöljük a vármegye, valamint a városok területén levő törvényszéknél, ügyészségnél és járásbírósgoknál történt előléptetéseket: Matsik Szilárd zentai jb., Illés Sándor zombori tsz., Molnár Géza újvidéki tsz. bírák, Ernszt Gyula szabadkai tsz., Major Károly bajai jb., Tenner Jenő bajai jb., Juhász Jenő újvidéki tsz.,

Zo
Szabó
szabad
dr. Pe
Endre
jb., dr
Kindri
István
tsz., d
Imre z
jb., S
Aladár
jb., D
szabad
széki k
illetve
bácsalr
Gyula
Jákó S
jb., Fie
szabadl
Jankai
óbecsei
dr. Haj
Károly
jb., dr.
gittai V
újvidéki
Romátk
badkai
Krausz
István
óbecsei
dr. Kor
tott top
jb. és
bírószá
K
László,
két a m
bíróvá r
U
ment tel
legmagy
ügyminis
községne
átalakul
bach Ka
kanizsai
minden
A
A pozso
teri kong
hívókat.
vásárhely
közgyüle
Es
Erzsébet
esküdtöt
ságának
Sz
melitá
lomban r
sorrendje
ünnepély
órákor b
lyes nagy
szt. besz
hívók köz
teljes bu
A
polták.
eseménye
kézirattal
nem lesz
napján ny
már anny
hogy a ki
rányok kij
csak a kijó
Ba
magyar n
érdekes p
lebb a saj
tollából,
nemzetisé
munkája r
vében a r
geti, össze
nyel. A p
jelenik me
Uj
váry Ján
hétfőn me

Szabó Imre ujvidéki tsz., dr. Costán Miklós szabadkai tsz., dr. Bayer Manó zombori tsz., dr. Pallai Zoltán zombori tsz., dr. Gabris Endre zsabylai jb., dr. Mészöly István topolyai jb., dr. Joczics Milorád szabadkai tsz., dr. Kindris Gábor szabadkai tsz., dr. Polgár István szabadkai jb., Molnár István ujvidéki tsz., dr. Kósa Károly bajai jb., dr. Sebestyén Imre zombori tsz., dr. Pető János palánkai jb., Széll Pál szabadkai tsz., dr. Weisz Aladár szabadkai tsz., Papp József hódcsági jb., Dobos Antal zentai jb., dr. Masa János szabadkai tsz., Sánta Armin ujvidéki törvényszéki bír. Járásbíróvá, törvényszéki bír. és ügyészé elöltek: dr. Funták Gyula bácsalmási jb., Fülöpp Gyula bajai jb., Marczy Gyula zentai jb., Berke Viktor szabadkai jb., Jákó Sándor zentai jb., Sinay Károly kulai jb., Ficzere Béla bácsalmási jb., Csiky Imre szabadkai jb., dr. Szántó Ferenc zombori jb., Jankai Kálmán topolyai jb., Ötvös János óbecsei jb., Keresztény Gyula hódcsági jb., dr. Hajnal József szabadkai jb., dr. Rác Károly bajai jb., dr. Grüner Fülöp zombori jb., dr. Fábrián Aladár szabadkai jb., dr. Margittai Valér apatini jb., dr. Wertheim Gyula ujvidéki jb., dr. Petrovics László titeli jb., Romátka Jenő bajai jb., Marssó László szabadkai jb., dr. Kopp István zentai jb., dr. Krausz Miklós zombori jb. albirák; Karácsony István ujvidéki alügyész, dr. Kirics Milivoj óbecsei jb., dr. Dömötör Aladár apatini jb., dr. Korpássy Gyula szegedi táblához beosztott topolyai jb., dr. Fischer Frigyes zentai jb. és dr. Terjek Gábor bácsalmási járásbírósi albirák.

Kinevezés. A király dr. Gulya Lászlót, a szabadkai kir. törvényszéki elnökét a m. kir. közigazgatási bírósághoz ítélőbíróvá nevezte ki.

Uj város Bácskában. Régi vágya ment teljesedésbe Bácska egyik leggazdagabb, legmagyarabb nagyközsége lakóinak. A belügyminiszter jóváhagyta Magyarokanizsa nagyközségnek rendezett tanácsu várossá leendő átalakulását. A kanizsaiak ezen óhaját Fernbach Károly főispán és Lovász Márton, a kanizsai kerület országgyűlési képviselője minden erejükkel támogatták.

A polgármesterek gyűlése. A pozsonyi polgármester az idei polgármesterei kongresszusra most küldötte szét a meghívókat. Az idei polgármestergyűlést Hódmezővásárhelyen tartják június 22-én a székepület közgyűlési termében.

Esküvő. Batori György ósziváci lakos, Erzsébet-telep tulajdonosa, folyó hó 5-én esküdték örök hűséget Szerda Jusztó öngyűlésének Óbecsén.

Szent József ünnepe a karmelitáknál. A zombori karmelita templomban március 19-én a szent József ünnepély sorrendje a következő: Délután 6 és 8 órakor ünnepélyes nagymise magyar énekkel; fél 10 órakor bunyevác szent beszéd, utána ünnepélyes nagymise. Délután 5 órakor bunyevác szent beszéd, utána ünnepélyes litánia. Ha a hívők közül valaki meggyónik és megáldozik, teljes bűnt nyerhet.

A horvát országgyűlést elnapolták. A horvát országgyűlést, amint az eseményekből előre látható volt, királyi kézirat elnapolták. Hogy ez az országgyűlés nem lesz munkaképes, az már a megnyitási napján nyilvánvalóvá lett. A saborban ma már annyira nekiszilajodtak a szenvedélyek, hogy a király levelét csak a legkínosabb botrányok közben lehetett fölolvadni. Itt már csak a kijózanítás erős eszközeivel érhetnek célra.

Baloghy Ernő újabb könyve. „A magyar nyelv és a választási reform” címmel érdekes politikai tanulmány hagyja el legközelebb a sajtót Balogh Ernő orsz. képviselő tollából, akinek a „Magyar kultúra és a nemzetiségek” című nemrégiben megjelent munkája nagy feltűnést keltett. Balogh könyvében a magyar nyelvnek jelentőségét fejtegeti, összefüggésben az új választási törvényvel. A politikai tanulmány a jövő hét elején jelenik meg.

Ujlap. „Ujvidéki Híradó” címén Egervári János Ujvidéken hetenként egyszer, hétfőn megjelenő lapot indított.

Bácskertes apróságok. Az elüljáróság évenként nyílt árlejtésen kiadja az iskola seprést, fűtést, szóval az egész épület tisztántartását. Az árlejtő az elüljáróságnál aláírja a szerződést s ezzel megtörtént a kiadás. A folyó évben is kiadatott, azonban nincs köszönet benne. Az iskolában a növendékeket a tisztaságra és rendre szoktatják és nevelik a tanítók. S mit látunk?! Az iskolában magában sincs tisztaság. Nincs rendesen seprve. A falak füstösek. Az ablaküvegek homályosak lesznek a portól. A fekete vaskályhák megszurkúlnak a portól. A tanítók, miután nem parancsolhatnak a fűtőnek s seprőnek — panaszt tettek az elüljáróságnál, de csak azt kapták feleletül: „Mit tegyünk vele?!” Megjegyzendő olyan egyént alkalmaztak, akinek senkisémmé parancsolni. Még március elején történt, hogy az iskolában nem volt fűtve. A fűtő ur azt izente a tanítók felhívására, hogy ma nem szükséges fűteni, sőt gyermekének, aki beakart fűteni, egyenesen megtiltotta, hogy befűtsön. Ismét panaszt tett egyik tanító az elüljáróságnál, miután egyedül annak hatalma alatt áll a szolga, de megint nem történt semmi. A tanítók hideg teremben tartották meg az ismétlődő iskolai oktatást. Így van az, ha az iskolaszolga nem az iskola igazgatósága alá van rendelve. A község háza tanács-terméből nem lehet az iskola tisztántartását, fűtését ellenőrizni! Nem tudom kisbírónak alkalmaznák-e az illetőt, akinek kiadták az iskola seprést és fűtést? Vannak itt egyéb dolgok is. Az utóbbi időben annyira lábra kapott községünkben a lopás, hogy se szeri, se száma! Kezdték kendőkön, szoknyákon, folytatták vánkosokon s dunnákon s pár napja 2 szép mén-lő ellopásával fejezték be a szezont. Három százból álló helybeli rendőrségünk még egyet ma volt képes kinyomozni. A két ló szerencsére megkerült s a tetteseket is elfogták két cigány személyében, akiket az apatini csendőrök vasraverve vittek a község házára és a helyszínre. Ismét cigányok. Ideje lenne, ha a cigányügy rendeztetnék! A két cigány állhatatosan bevallott mindent, de büntetéséről hallani sem akarnak. Mindkettő már többször ült hűvösben, sőt az egyik 5 évet töltött Illaván. Átadták őket a kir. járásbírósnak.

Kivételes nőülési engedélyek új szabályzata. A honvédelmi miniszter egyszerűsítette a kivételes nőülési engedélyek megadása körüli eljárást. Az új rend szerint a kivételes nőülési engedély iránti kérelem mint a múltban, úgy most is az illető község jegyzőjénél terjesztendő elő, ki is a féllal az előirt mintának megfelelő kérvényt vesz fel, a kérvényt kellően és gondosan felszereli s közvetlenül a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be. A közigazgatási bizottság, amennyiben a kérelmet indokoltnak találja, az előjárásági jelentés hátlapján irt jelentéssel a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel, aki az engedélyt közvetlenül az illetékes község jegyzőjének küldi meg. A megadott nőülési engedélyről külön nyilvántartás nem vezetendő. A hozzávaló új nyomtatvány lapunk kiadóhivatalában készen kapható.

A zombori vásár. Az idei tavaszi vásárt Zomborban e hó 22-én és 23-án fogják megtartani. A vásárra vészmentes helyekről szabályszerű marhalevéllal ellátott bármiféle házsonállat felhajtható lesz.

Hullámok közt. Milosevits Márton és Dobos Marin monostorszegei legények f. hó 13-án hajnalban ladikra ültek, hogy majd Apatinba mennek. Ladikjukat a Duna hullámaira bízták, maguk pedig elaludtak. A ladik utközben találkozott a „Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. Társaság” személyszállító gőzöselével. A sötétségben a hajón mit sem vettek észre s a két jármű összeütközött. A ladik elsüllyedt, a benne ülők pedig a hullámokba merültek. A segélykiáltásokra Milosevitsot kifogták, Dobos azonban a Dunában lelte halálát. Hulláját még nem foghatták ki.

Eljegyzés. Barányi Árpád Budapestről eljegyezte bajsai Vojnich Ottiliát Bajsán.

Közgyűlés. A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság Zomborban 1908. március 29-én délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését a zombori polgári kaszinó tanács-termében, amelyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Vértési Károly elnök, dr. Pataj Sándor főtárgyaló. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi- és számvizsgálói jelentés. 4. Költségvetés. 5. Megüresedett választmányi helyek betöltése. 6. Esetleges indítványok. (Az elnökhöz 8 nappal előbb nyújtandók be.)

Állás nélküli tanítók. A közoktatásiügyi miniszter köriratot bocsátott szét a tanfelügyelőkhez, amelyben fölívta őket, jelentsék be tankerületenként, hány okleveles tanító van állás nélkül, azért, hogy azok a működő tanítók betegségei esetén helyettesként alkalmazhatók legyenek. Ezt a rendeletet a bács megyei királyi tanfelügyelőséghez is megküldték.

Elítelt betörő. A múlt évben hirt adtunk, hogy egy vakmerő betörő garázdálkodott Baján. Oláh Farkas Márton betört Horváth Mihály gyümölcskereskedő lakásába. Ellopott egy csomó ékszer és ezer koronán felül készpénzt. A csendőrség hosszas nyomozás után cinkostársaival együtt kézrekerítette. Ekkor kiderült, hogy Oláh Farkas lelkiismeretét még több bűn terheli. Dunaszekcsőn az országuton kirabolt egy utast, Mohácson, Zomborban és több bácskai faluban is betört. Nyomozás céljából Zomborba kísérték. Itt megszökött a rendőrség zárkájából és visszament Bajára. Ekkor éjnek idején behatolt Greguss Aurél lakásába. Ellopott egy aranyórát és egy takarékkönyvet. Ugyanaz éjszaka betört az Ujoronon meg egy házba. Lopott ruhát és revolvért. Így felszerelve, körülkóborolt a megyében. Zentán rablási kísérlet közben elfogták és Bajára, onnét Szabadkára vitték. A szabadkai törvényszék Oláh Farkas Márton 6 évi fegyházra és politikai jogainak 5 évre való elvesztésére ítélte.

A munkásszövetkezetek. A belügyminiszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz, amelyben felszólítja azokat, hogy a munkásszövetkezetek működését tartsák éber ellenőrzés alatt, mert sokszor megtörténik, hogy a szövetkezetek szabálytalanságokat követnek el és illetéktelen díjakat szednek.

Fináncok veresége. Verbászi tudósítónk írja, hogy Kulán az elmúlt vasárnap este két Szupport testvér és két pénzügyőr régi gyűlölségből összetűztek. Egyik részről a szolgálati oldalfegyverek, a másik részről stíletes botok voltak a verontó szerzők. A harc igen heves lehetett, mert reggelre kelve a küzdelem színhelyén egy fináncardot és sapkát találtak. A két kárpi-tos testvér is sok sebet vitt magával, de még többet a fináncok, kiket rögtön a szabadkai közoktatóházba kellett szállítani. Állapotuk komoly aggodalomra ad okot.

Veszélyes késszurás. Óbecséről írják: Az Egyetértés polgári kör, a Gerber Károly-féle vendéglőben múlt vasárnap este táncvigalmat rendezett, amely igen látogatott volt. Szünet alkalmával a legények az ivóba tértek és ekkor Rudits János valamiért szemrehányást tett a söröző Sáfány Jánosnak, aki hirtelen odaugrott Ruditshoz és a kezében levő nyitott bieskát markolatig döfte annak balkarjába, sőt meg is forgatta benne. Ruditsot azonnal elöntötte a vér és ájultan rogyott össze. A rendőrség azonnal letartóztatta Sáfányt és megmozgása alkalmával egy hatalmas 12 mméter kaliború töltött forgópisztolyt is találtak nála.

Építőmunkások országos kongresszusa. Az építőmunkások országos kongresszusukat a múlt héten három napon át Budapesten megtartották. A harmadik napon tárgyalták az építőmunkások segélye ügyét. Elfogadták a vezetőség javaslatát, hogy ezentúl a szövetség minden tagja igényt tarthat segélyre, még pedig betegség esetén, halálozás esetén s a tagok nejei szülés esetén. A betegsegélyző-alap gyarapítására a szövetség házat épített.

Az okos örült. La fleur Mihály előkelő, sőt majdnem francia neve dacára mint örültet a bajai kórházban ápolták. Örültsége dacára is volt azonban annyi esze, hogy belássa, hogy a szabadság jobb, mint az örültek házában becsukva lenni, ezért megszökött a bajai kórházból. Szökése előtt azonban betört a kórházi ruharaktárba s onnan felső ruhát lopott magának, hogy ne lássák meg, hogy a kórházból szökött. A bajai rendőrség táviratban értesítette a rendőrséget La fleur szökéséről s kérte, hogy amennyiben az örült ide vetődne, tartóztassák le.

A szimulánsok. A belügyminiszter az elmúlt héten egy csomó szimulánsot tiltott ki három évre az ország kórházaiból. Mert jó ám betegnek lenni. Szép, tiszta ágyban, jó meleg szobában orvos, ápoló szorgoskodik az ember körül; a koszt is elég jó, s egyéb nem jár érte, minthogy az ember fájdalmas, bus arcot vág s panaszkodik: fáj ez, fáj az... Kivált zimankós téli időben micsoda kitűnő teletés esik a kórházban. Persze, csak ugy érdemes betegnek lenni, ha az ember egészséges. A szimulánsok pedig többnyire jó egészségnek örvendenek s így nekik jó. De közbe csap a belügyminiszteri kitiltás! Vége a jó ágyának, jó falatnak, lustálkodásnak. Különbösen is itt a tavasz, most már minden bokor enyhet ad.

Köszönetnyilvánítás.

Mindama jó barátainknak és ismerőseinknek, kik boldogult férjem, illetve atyánk halála alkalmával fájdalom munkat részvétükkel enyhítették, ezuton fejezzük ki leghálásabb köszönetünket. Zombor, 1908. március hó 16-án.

Özv. Walient Józsefné és családja.

NYILTTÉR. *)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel kérjük, sziveskedjék ezen pár sorainkat becses lapjában közzétenni. Kérjük ezt azért, mivel közérdekről lévén szó, nem engedhetjük meg, hogy az igazságot az olyan dieshimuszokkal megspékelt s alapjában véve minden tartalom nélküli nyilatkozatokkal agyonpuskásszák.

Nem akartunk hírlapi polémiát provokálni, csak jóakaró figyelmeztetés volt részünkről, hogy a színházban tapasztalt botrányokat feltártuk és azoknak a jövőben való megszüntetésére orvoslást kértünk.

A Schön Adolf könyvkereskedő cég nyilatkozatát a legnagyobb sajnálatunkra nem fogadjuk el.

Mert:

a karzaton csak 45 ülőhely van. Tehát ha 60-at csinált nyilatkozatunk megjelenése után belőle, annyi jóakarattal 90 is lehetett volna. Ugyanis a közérköles előmozdítása szempontjából minden műélvező tarthatott volna öleiben még egy személyt. Hisz kis helyen sokan elférnek.

Önmaga beismeri a cég, hogy *amidőn a pótjegyek kiadásáról értesült, beszüntette az abusust és utasítást adott a jegyszedőnek, hogy senki mást ne bocsásson fel, mint jeyy vagy pótjegy felmutatót?*

A pótjegyek kiadását *talán igen*, de az abusust magát *nem* szüntette be. Ezzel a további vitát bezárjuk.

Kedves Alparancsnok ur!

Gyönyörrel olvastuk nyilatkozatát, hogy Zomborban — bár minden közgyűlésen fel van veve a tűzoltóság istápolása pár ezer koronával — még mindig nem tudták a hivatalos tűzoltóságot felállítani.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kijelentjük, hogy a kirohanásnak jelzett *jóakaró figyelmeztetés* nem az Ön személye ellen irányult. Miután azonban Önt láttuk ott aranysegélyű sapkában, fényes egyenruhában forgolódni, véges eszünkkel a kirendelt ellenőrző közegnek Önt tartottuk és ezért, de csakis ezért hívtuk fel az észlelt szabálytalanságok megszüntetésére. Sajnáljuk, hogy tévedtünk. Ami pedig a színházi tűzorségi szolgálat ellenőrzőjének teendőjét és kötelességét illeti, Alparancsnok ur engedelmével megjegyezzük, hogy az élet a legjobb tanító, különösen akkor, ha az embernek a saját bőrét kell megóvnia.

Ha intelligens ember bárhol színházba megy, a vészkijáratok felé feltétlenül vet, ha csak egy futó pillantást is, ha életét becsüli valamire. Ugyan megjárna nálunk az idegen, keresheti a vészkijáratot, mert azok olyan művészi tökéletességgel el vannak rejtve, hogy pl. ha Alparancsnok urat megijesztenék, hirtelen egyet sem találja meg.

A színházi tűzorségi szolgálatához tartozik az, hogy az Elefánt szállóba (baloldalt) vezető vészkijárat előtt állandóan két kartalan faszék húzódik meg szerényen egy halványan pislakoló vörös lámpa misztikus homályában. Ha az első menekülő elbotlik azokban, micsoda füstölő emberhalom lesz ott. A hatos (6) és nyolcas számú pályók két oldalán áll a jegyzedők kartalan székecskéje, amelyek ugyebár akadályul nem szolgálnak?

Az orchesterből a színpad alá levezető ajtó is vészkijárat. Két oldalt a rendőrkapitány bölcs szigorúsága nagyon helyesen számüzte a pótshékeket. A lejáró ajtónál azonban szerényen húzódik meg ismét egy faszék, amelynek ülökéjén ékesen gravírozva ez áll: *"Tűzoltó"*. Ettől aztán ki nem szökik senki. Sőt tudunk egy-két kulissza titkot is, mely a színházi tűzrendészet körébe tartozik.

A zsinorpadlason, ahol a függöny felhuzatik, kevés szalma sok ronggyal van elhelyezve, hogy a kordinahúzó puhán üljön. A pipából kipattanó kicsi szikra épen elegendő, hogy a Styx folyó partjára juttasson sok száz embert.

Az öltöző szobákban elhelyezett *vas-kályhák* egyikének ajtaját sem lehet becsukni. A ki-kipattanó szikrák egész kedélyesen a cipőtalpával oltatnak el. Tanu reá a kályhák környékén a padló.

A karzaton a „Minimaxi“ az utcai falon van felerősítve. A kirendelt tűzoltó az első karzati ülőhelyek karfáján bámészkodik mögöttük szétválaszthatatlan sokaság. Kérjük mikor jut el a tűzoltó a „Minimaxihoz“? Izlelítőül ennyit!

Elismerjük és tisztelettel hajlunk meg az önkéntes tűzoltók áldásos munkálkodása előtt. Zombor város polgársága is feltétlenül elismeréssel adózik Alparancsnok urnak, hogy a tűzoltás terén minden anyagi haszon és érdek nélkül 25 éve működik és önként elvállalt kötelességének mindenkor meg is felelt. Dehogyan akartuk mi ezt az áldásos működést kritizálni. Egyre azonban engedelmével felhívjuk figyelmét és ez az, hogy ne tobozozzon önkéntes tűzoltókat, mert hasonló előadás alkalmával nem két, hanem tizenkettőt kell kivezényelnie őrszolgálatra.

A jogos kritikát pedig el kell tűrnie alparancsnok urnak, mert az egyéni érdeknek a közérdek előtt háttérbe kell szorulnia.

Több nyilatkozatra nem válaszolunk.

Több műélvező.

HIRDETÉSEK.

VI. gimn. oszt. végzett, 24 éves jóírásu, eddig mint magánhivatalnok működő egyén, ki a jegyzői teendőkben némi jártassággal bír, állást keres.

Cim: **Hartmann Zsigmond,**
Ujvidék Winkle-palota.

A bácsalmási nagyvendéglőbe

kerestetik **azonnali belépésre** esetleg bérbe is kivehető az összes berendezéssel és joggal együtt.

FARKAS,

3-1 nagyvendéglős.

452. szám.

egys. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Szilberek község közutainak törzskönyvezési, ugy az utcák és terek szabályozási mérnöki munkálatoknak elkészítésére ezennel pályázat hirdetik és felkéretnek azon mérnök urak, akik ezen munkálatok elkészítését elvállalni óhajtják, hogy írásbeli ajánlataikat **1908. évi március hó 31-ig** Szilberek község előljároságához benyújtani sziveskedjenek.

A munkálatokra vonatkozó feltételek ezen község előljároságánál meg tudhatók.

Szilberek, 1908. március 13-án.

Zányi Bódog, **Dörner József,**
jegyző. 3-1 bíró.

Meghívó.

Miután az „Első Vaskuti Segélyszövetkezet“-nek a folyó hó 15-ére összehívott közgyűlése a tagok kevés száma miatt nem volt határozatképes, ugy az alapszabályok 34. §-a értelmében 8 napra — azaz **március hó 22-ére délután 1 órakor** — újból tartatik meg a közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára; kik érdemlegesen határozni fognak a kimutatott tárgysorozat szerint, melyre az összes t. c. tagok újból meghivatnak. Vaskut, 1908. évi március 15-én.

Eckert János,
igazgató.

1730/1908. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben levő községi irnoki állás betöltése céljából pályázat hirdetik.

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben 1000 korona.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezőleg irt pályázati kérvényüket a vármegyei 6/887. kgy. számú szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg felszerelve **folyó évi április hó 9-éig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási hátárnapul 1908. évi április hó 11-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki. Topolya, 1908. évi március hó 9-én.

2-2

Császár Péter,
főszolgabíró.

Vendéglő eladás.

Jó forgalmú vendéglő ház-
zal együtt eladó. Bővebbet:

özv. Rezicska Györgyné
4-2 **Bácsgyulafalva.**

Baján, Rókus-utca 33. szám
alatt saját házában lévő,

„Szarvas“-hoz

cimzett vendéglőm és sza-
tós üzletem folyó évi május
hó 1-től bérbe kiadó, esetleg
házzal együtt eladó.

Ternák Márk,
5-1 **vendéglős Baján.**

Orpington

fajtiszta tyúkok, angol vérű
kakas utáni tojások, sárga
4 kor., fehér 5 kor. tucatja.

EMDENI

óriás ludtojások darabja 1
korona 20 fillér.

Herold Jánosné

10-1 **Sztapár, pályaudvar.**

50-2

**„Blichensderfer“
eredeti amerikai írógép,**

azonnal látható írással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az írógépek
szerkezet. szép írással. legolcsóbbja.

Á r a :

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép kellek a legolcsóbb árakban szállítanak.

Amerikai íródal butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látzerésznel Zomborban.

Tavaszi vetőmagvak.

**Bácskai kendermag,
tavaszi bükköny**

és egyéb vetőmagvak kitűnő minőség-
ben, jutányos árakon kaphatók:

Bárány Lipót és Fia cégnél

3-2 **Zomborban.**

Egy gör. kel. vallásu uri család gyer-
mekei mellé keres **egy 15-16 éves**

magyar leányt,

ki a magyar nyelvet tökéletesen bírja
és a gyermekeket a magyar nyelvre
oktatni képes. — Bővebb felvilágosítás
3-3 nyerhető a kiadóhivatalban.

Családi viszonyok

miatt Szlavonia Bródban vi-
rágzó jól jövedelmező legújabb
felszereléssel berendezett

gépműhely,

melynek az egész környéken
concurense nincsen, házzal és
esetleg gazdasági gépekkel
együtt jutányos áron eladó.

4-3 Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó dohánytőzsde.

Zomborban, a Kossuth Lajos-
■ utcában levő jóforgalmu ■

dohánytőzsde

családi okok miatt azonnal
eladó. Bővebb felvilágosítás

3-3 nyerhető a kiadóhivatalban.

Eladó gőzmalom.

Egy **gőzmalom**, mely évenként
24000 korona tiszta jövedelmet hoz,
családi okokból **azonnal eladó.**
Készpénz kell hozzá 50000 korona.
A malom 12 km. távolságra van a
vasuti állomástól, forgalmas műuton.
Bővebb felvilágosítást nyújt

V. Wirth

Bjelovár (Horvátország).

10-9

Eladó gyümölcsöskert.

Szelencsében Zöldkert-utca 36. számu
ház 1 kat. hold kert a legnemesebb
termő gyümölcsfákkal és csemegesző-
lővel beültetve szabad kézből eladó.

— Bővebb felvilágosítás alulirott
tulajdonosnál megtudható. —

3-3 **Preszly János.**

Nagy ezüstéremmel kitüntetett

„fekete Orpington“ tenyésztőjások

és nagy bronzéremmel kitüntetett

pekingi kacsojásokra

ugyszintén

sárga Orpington tojásokra

(darabja 30 fillér) előjegyzést
elfogad **Heisinger Antal**
postafőtiszt, Zombor Sztapári-ut
6. sz. alatt. — Ugyanott eladó

sárga Orpington jérce

3-3 — darabja 7 korona. —

Meghívó

A Honi Fonó- és Kötélverő-gyár rt. Hódságon

folyó évi március hó 31-én

délelőtt 10 órakor igazgatósági

üléstermében megtartandó

első rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a vállalati
ipartelep építésére vonatkozólag.

2. Az első pontban jelzett jelentés
kapcsán teendő pénzügyi beszámolás.

3. A múlt év november 28-iki rendki-
vüli közgyűlés határozata értelmében fog-
natosított alaptőke-felemelési transzakcióra
vonatkozó igazgatósági jelentés és ebből
kifolyó esetleges indítványok tárgyalása.

4. A társasági alapszabályok 12. §-ának
módosítása.

Megjegyzés. A társasági alapsza-
bályok 8. és 9. §-ai értelmében mindazon t.
részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt-
venni szándékoznak, részvényeiket elismer-
vény ellenében — mely a közgyűlésre való
megjelenésnél felmutatandó — a társaság
penztáránál Hódságon, vagy az Agrár Taka-
rékpénztárnál Zomborban vagy pedig a Ma-
gyar Agrár- és Járadekbanknál Budapesten
nyolc nappal a közgyűlés előtt letenni
kéretnek.

Az igazgatóság.

354/1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Magyarkanizsa község előjárósága ré-
széről ezennel közhírré tétetik, hogy a község
tulajdonát képező **vadászati jog** nyolc
vadászati körre osztva az 1883. évi XX. t. c.
3. §-a értelmében és a képviselőtestület 126.
jkv. 1908. számú határozatában megállapított
feltételek mellett 1908. évi augusztus hó 1-től
kezdődőleg 1914. évi augusztus hó 1-ig
terjedő 6 egymásután következő évre —
1908. évi április hó 8-án délelőtt 9 órakor
**Magyarkanizsa községének kis tanácsster-
mében** megtartandó nyilvános szóbeli árverés
útján haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a közigazgatási
jegyzői irodában a hivatalos órák alatt be-
tekinthetők.

Magyarkanizsán, 1908. március hó 14-én.

Laczkovits Károly,

közs. jegyző.

Popovits György,

3-1 közs. bíró.

Hirdetmény.

A mult évi október hó 1-én kibocsájtott és a „Bácska“ című 1907. évi október hó 4-én 77. számú példányában megjelent „Hirdetmény“ folytán, az „Első moholi fogyasztási szövetkezet“ felszámoló bizottsága a Szövetkezetnek következő felszámolását közzhírré teszi és felhívja mindazokat, akiknek a Szövetkezettől bármily követelésük még volna, hogy azt a kereskedelmi törvény értelmében ezen hirdetménynek a „Bácska“ című ujságban harmadszori kihirdetése után 6 hónapi határidőben jelentsék be az alulírott felszámoló bizottságnak, mert a későbbi jelentések igénybe nem fognak vétetni.

„Első moholi fogyasztási szövetkezet“ felszámoló bizottságának a felszámolásról jelentése.

Folyó szám	A szövetkezet adósságai	Kiegyenlitve és törlesztve		Adósság maradvány		Folyó szám	Az adósság törlesztésre befolyt bevételei	kor. fil.	
		kor.	fil.	kor.	fil.			kor.	fil.
1	Ada-moholi hitelintézetnél váltó	1800		1800		1	Az eladott ház és üzletárúkból	5800	
2	Egyenes adó	995	14	995	14	2	A szövetkezet alapszabályai 11. §-a értelmében üzletrészek után befizetett összeg es pedig 267 üzletrész után á 10 kor.	2670	
3	Utadó	5	60	5	60			42	28
4	Bing Ede Arad	217	93	217	93	3	A befolyt adósságból	62	93
5	Dr. Nagy Gusztáv ügyvéd Mohol	122	09	122	09	4	Kovácsév Vojintól leszámolás után	2	74
6	Ada-moholi hitelintézetnél váltó	2000		2000		5	Gyurgyev Sztévótól		
7		4600		1000			Összesen	8577	95
8	Kölesönös önszegélyző egyletnél	800		800			Levonatik a kifizetett adósság és egyéb költségek	7574	58
9	Königstädter testvérek Ujvidék	37	81	37	81		Készpénz maradvány	1003	37
10	Singer M. fiai Zenta	410	13	410	13				
11	Berger Adolf Ada	7		7					
12	Tyuresity Milán Mohol	2	80	2	80				
13	A 6-ik tételnél %	7	96	7	96				
14	A 7-ik a fenmaradott 3600 koronára %	98		98			Adósság maradvány	3600	—*
15	A 8-ik tételnél %	26	42	26	42		Készpénz készlet	1003	37**
16	A felszámolás alatt felmerült egyéb költségek	43	70	43	70		Tiszta adósság	2596	63
	Összesen	11174	58	7574	58				
	Levonatik a kiegyenlített és törlesztett adósság	7574	58						
	Marad adósság	3600							

Esrevétel: * Ezen 3600 kor. adósság az igazgatóság által a takarékbán aláírásukkal biztosítva van.
** Ezen 1003 kor. 37 fil. készpénz maradvány fentartva, a még netaláni követelések és egyéb kiadások kiutalványozására fordítva lesz; azonban ha törvényes idő alatt ez nem fordul elő, a fennálló adósság törlesztésére átadandó.

Moholon, 1908. évi január hó 29-én tartott felszámoló bizottság üléséből.

A szövetkezet igazgatósági tagjai:

Raduláski Andrija s. k., elnök. Tyórity Szima s. k. Gyurgyev Stéva s. k.
Kovácsév Vojin s. k. Milutinovity Stéva s. k.

Felszámoló bizottság:

Konyovity György s. k. Valetity Gyóka s. k. Morovity Sándor s. k.
Raduláski Gruja s. k. Mátity P. Stéva s. k.

TURY JÁNOS

mechanikai gépműhelye Zombor, Galamb-utca 10. sz.
Mindennemű mechanikai gépek javítóműhelye ugyanint: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramophonok, villanyos-csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

Allandó raktár:

Varrógépekben és kerékpárokban,

valamint ezen gépek alkatrészeiben. **Külső- és belső kerékpár-gumik**, nyergek, pumpák, csengők, francia-kulcsok, kürtők, küllők stb.

A világhírű „Kaiser“-kerékpárok egyedüli raktára.